

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

E.G.T. Braam (PVV)
(d.d. 10 februari 2025)

Nummer
4198

Onderwerp
Tijdig ontvangen ontheffing voor nestbewerking

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

In Zuid-Holland loopt het broedseizoen van 1 maart tot 15 juli. Dit is de periode waarin de FBE populatiebeheer via nestbewerking zou kunnen toepassen. In de Zuid-Hollandse omgevingsvergunning hoofdstuk 8.1.5 staat: "De Faunabeheereenheid Zuid-Holland bevordert het naar behoren uitoefenen van de aan haar toegestane handelingen in het kader van populatiebeheer of in het kader van de bestrijding van schadeveroorzakende soorten."

De ontheffing voor nestbewerking is momenteel gekoppeld aan de ontheffing voor afschot en vergassing van ganzen. Dit terwijl het een heel andere aanpak betreft die vooral in stedelijk gebied toegepast wordt.

1. *Ziet de provincie het nut en de noodzaak in van nestbewerking van diverse ganzensoorten in stedelijk gebied om de populatie ganzen op een meer diervriendelijke wijze op beheersbaar niveau te houden?*

Antwoord

Ja, nestbewerking is een van de maatregelen die binnen en buiten het stedelijk gebied toegepast kan worden om de standganzen populatie beheersbaar te houden en daarmee de schade aan o.a. de landbouw en de natuur te beperken.

2. *Kunnen gemeenten tijdig de benodigde ontheffing hiervoor (en dan met name voor nestbewerking van de Canadese gans) aanvragen en ontvangen om gedurende het broedseizoen 2025 uitvoering te kunnen geven aan deze nestbewerking? Graag een toelichting.*

Antwoord

Op basis van provinciale vrijstelling is het al mogelijk om de nesten van grauwe ganzen, kolganzen, brandganzen te bewerken. Voor het bewerken van de nesten van Nijlgansen is geen vergunning nodig aangezien dit een invasieve exoot betreft. Het bewerken van de nesten van de Canadese gans was onder de Wet natuurbescherming mogelijk op grond van de door het Rijk opgestelde landelijke vrijstellingslijst. Bij het overzetten van de Wet natuurbescherming naar de Omgevingswet zou de landelijke vrijstellingslijst 1-op-1 overgenomen worden. Echter is bij het overzetten naar de Omgevingswet - om voor ons onverklaarbare reden - hierbij de nestbewerking niet meegenomen. Waardoor het bewerken van deze nesten van de Canadese Gans onder de landelijke vrijstelling op dit moment niet meer mogelijk is.

Op dit moment werkt omgevingsdienst Haaglanden aan het repareren van de ganzenontheffingen naar aanleiding van de eerdere uitspraak van de rechter. In dit proces wordt naar aanleiding van het voorgaande ook de nestbewerking van de Canadese gans meegenomen. Omdat het bewerken van nesten een onderdeel is van het gehele maatregelen pakket om de populatie stand ganzen te reduceren

tot op een niveau waarbij de schade acceptabel is en de populatie beheersbaar is. Helaas is het op dit moment niet mogelijk om op korte termijn de nestbewerking van de Canadese gans mogelijk te maken omdat er prioriteit wordt gegeven aan andere vergunningen waaronder aan de vergunning ter beperking van predatie van de weidevogels.

3. *De ontheffing voor nestbewerking is momenteel gekoppeld aan de ontheffing voor afschot en vergassing van ganzen terwijl het een heel andere aanpak betreft die vooral in stedelijk gebied toegepast wordt. Is de provincie voornemens om de ontheffing voor nestbewerking los te koppelen van de ontheffing voor afschot en vergassing? Graag een gemotiveerd antwoord.*

Antwoord

De nestbewerking van de Canadese gans was gekoppeld aan de landelijke vrijstelling. Zie ook het antwoord op vraag 4.

De afgelopen twintig jaar zijn de ganzen populaties (zeer) fors gegroeid. Vooral de jaarrond verblijvende ganzen zijn explosief in aantal toegenomen. De groei van deze populaties heeft ook een keerzijde, de ganzen veroorzaken forse schade aan de landbouwgewassen en natuurlijke vegetatie binnen Natura-2000 gebieden, zoals rietvegetatie, waardoor habitat van zeldzame broedvogels verdwijnt. Ook vormen de ganzen risico's voor het (vlieg)verkeer en de (zwem)waterkwaliteit. De veroorzaakte schade aan landbouwgewassen van grauwe ganzen neemt de afgelopen jaren fors toe.

Als provincie zetten wij ons jaarrond actief in om de standganzen populatie te reduceren tot op een niveau waarbij de schade acceptabel is en de populatie beheersbaar is. Alleen al de uitgekeerde tegemoetkomingen in de geleden schade door de grauwe gans is in Zuid-Holland zijn sinds 2015 vertienvoudigd. Toen was de uitgekeerde schade nog geen € 400.000. In 2023 is dat opgelopen naar bijna €4,5 miljoen.

Om de forse schades en risico's veroorzaakt door de ganzen te beperken dan wel te voorkomen is het van groot belang dat ganzen met alle geschikte middelen, waaronder nestbewerking, afschot en ruivangsten, worden beheerd. Het enkel inzetten op nestbewerking gaat er niet voor zorgen dat de populatie fors kan worden terug gebracht. In de afgegeven vergunningen wordt dan ook het totale pakket aan de te nemen maatregelen meegenomen.

In de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening van de provincie Zuid-Holland (H8, 'Toelichting') staat: "Voor het maatschappelijk draagvlak is het cruciaal dat de uitvoering van de schadebestrijding in het veld zo diervriendelijk mogelijk en conform de regels uitgevoerd wordt."

4. *Bent u het met de PVV eens dat het maatschappelijk draagvlak voor nestbewerking breder wordt gedragen dan het maatschappelijk draagvlak voor afschot en vergassing en dat aldus bovenstaande citaat uit de omgevingsverordening nestbewerking de voorkeur boven afschot en vergassing zou moeten genieten?*

Antwoord

Nestbewerking heeft inderdaad de voorkeur boven vergassing. Daarom wordt ook vanuit het faunabeheerplan ganzen de escalatieladder gehanteerd. Het idee achter de escalatieladder is dat als eerste meer diervriendelijke/minder ingrijpende maatregelen worden toegepast om schade of risico's te voorkomen. Als deze maatregelen die op de onderste treden van de ladder staan niet werken, kan een stap naar boven op de ladder worden gezet naar een maatregel die minder diervriendelijk/meer ingrijpend is. Echter, zoals onder 3 benoemd, is alleen nestbewerking niet voldoende effectief om de problematiek aan te pakken.

5. *Bent u het met de PVV eens dat wanneer gemeenten niet tijdig de benodigde ontheffing voor nestbewerking kunnen aanvragen en ontvangen, dit als gevolg zal hebben dat er meer afschot en vergassing (in stedelijk gebied-) door de FBE toegepast zal worden om de populatie te beheren en dat dit geen wenselijke ontwikkeling is? Graag een gemotiveerd antwoord.*

Antwoord

Op basis van provinciale vrijstelling is het al mogelijk om de nesten van grauwe ganzen, kolganzen, brandganzen te bewerken. Voor het bewerken van de nesten van Nijlgansen is geen vergunning nodig aangezien dit een invasieve exoot betreft. In principe zal afschot en het uitvoeren van ruivangsten niet plaatsvinden in de stedelijke omgeving. Zie ook het antwoord bij vraag 2 en 3.

Den Haag, 1 april 2025

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, plv. voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA M.E. van Leeuwen